

vabi na

**redni občni zbor
v soboto,
19. aprila 1997, ob 9.30
v kulturnem domu
v Šentprimozu.**

**GLAVNE TOČKE: izvolitev novega
vodstva, razširitev organizacije.
Po občnem zboru skupno kosilo.
Prisrčno vabljeni!**

Velik uspeh za manjšine, SPÖ za ustavno določilo

VSE AVSTRIJSKE manjšine brez izjeme že nekaj let zahtevajo, da bi bile pravice manjšin in ukrepi za njihovo zaščito zapisani tudi v ustavi. Po celi vrsti čart in izjav bi najkasneje po podpisu okvirne konvencije EU o zaščiti manjšin, katero je Avstrija podpisala v februarju, pravzaprav ne smelo biti nobenih ovir za to dejanje. Pravice manjšin naj bi bile zasidrane v ustavnem določilu (Staatszielbestimmung), kar pomeni, da bi morale vse institucije, začevši pri občinskih, tako določilo, s katerim se Avstrija priznava k jezikovni in kulturni raznolikosti avstrijskega naroda, dosledno upoštevati. Tudi manjšine so prispevale k državnosti in razvoju. Glavne točke določila so vzajemno spoštovanje med večino in manjšino ter priprav-

ljenost za interkulturni dialog, zavračanje priznavalne prisile in poudarek na svobodnem priznavanju v smislu etnične pripadnosti, hkrati pa je z določilom zagotovljena posebna zaščita za pripadnike manjšin. V primeru, da bi kjerkoli sprejeli kakšen zakon ali kakšen projekt, ki bi bil v nasprotju z določili o zaščiti manjšin, je mogoč ugovor ali pritožba.

Seveda pa je pogoj za ustavno določilo, da ga parlament sprejme oz. potrdi. Potrebno je večinsko soglasje parlamentarnih strank. Prvi korak k sprejemu takega ustavnega določila je narejen in s tem – upajmo! – led prebit. Socialdemokratska stranka (SPÖ) se je na svojem kongresu v Linzu prejšnji teden (soglasno) izrekla za sprejetje tega določila v ustavo.

Do tega koraka pa bi verjetno do danes še ne prišlo, če ne bi bilo Delovne skupnosti »Avstrijske narodnosti v SPÖ«, kateri načeljuje Ana Blatnik.

Bilo je nešteto pogovorov in prepričevanja in Blatnikovi je uspelo dopovedati strankarskim kolegom, da so vprašanja sožitja in manjšinska vprašanja stvar večine in manjšine. Vsekakor je to eden njenih največjih uspehov v njenem še razmeroma kratkem političnem delovanju; kolikšno težo pa ta uspeh ima, se bo še izkazalo. Vsekakor pa je za vse avstrijske manjšine – ne samo za slovensko – storjen velik korak na poti k samoumevnosti in pripravljenosti za akceptanco manjšin v naši državi.

S. W.

Referenduma izredno uspela

Referenduma, ki sta vzporedno potekala več kot en teden po vsej Avstriji, sta presešla pričakovanja iniciatorjev. Prvo glasovanje je bilo o ženskih pravicah, podpisalo pa ga je 645 tisoč državljanov in državljanek. V povojni avstrijski zgodovini se je to glasovanje po številu glasov uvrstilo na šesto mesto (od osemnajstih).

Proti genski tehnologiji in genskemu manipuliranju na ljudeh, živalih in rastlinah se je izreklo več kot milijon dvestotisoč Avstrijcev, s tem je ta referendum na drugem mestu, za referendumom proti gradnji konferenčnega centra na Dunaju leta 1964.

Z obema zahtevama se bo moral parlament ukvarjati predvidoma še pred poletjem (za parlamentarno obravnavo bi zadostovalo že sto tisoč podpisov). Posebno pri glasovanju o genski tehnologiji bo Avstrija prišla v škipce pri odnosih z Evropsko unijo, kajti tozadevni

predpisi naj bi bili v vseh državah članicah enaki. Politiki, ki so še pred kratkim označevali zahtevo po prepovedi gensko manipuliranih živil za absurdno, so postali v izjavah previdnejši: kdo pa si že hoče zapraviti glasove volilcev?

Ob zahtevah ženskih forumov so bili že pogumnejši. Državni sekretar Khol (ÖVP) je že izjavil, da minimalna bruto plača 15.000 šilingov ne bo mogoča, za vse točke zahtev da se pač ne more ogreti.

Vsekakor pa bodo politične strukture morale dokazati, koliko so pripravljene delovati v smislu ljudske volje. Ministrica za ženska vprašanja Barbara Prammer je obljubila, da zahteva ne obtičala v predalu. Domnevati je, da bo odpor do obravnavanja prišel s strani konservativnih strank.

Na Koroškem je šlo glasovat približno 20 odstotkov volilcev proti genski tehnologiji, za ženske pravice pa približno 10.

Pavličevo sedlo kmalu odprto

Pretekli teden je bila na povabilo slovenskega predsednika Milana Kučana visoka koroška delegacija na čelu z deželnim glavarjem Zernattom na delovnem obisku v Sloveniji. Zernatto se je pogovarjal s predsednikom Kučanom, podpredsednikom vlade Marjanom Podobnikom, v Logarski dolini pa se je sestel še s premierom Janezom Drnovškom.

Predmet pogovorov s predsednikom Kučanom so bili medsebojni odnosi, evropska integracija, manjšinsko vprašanje, gospodarsko sodelovanje in skupna prizadevanja za uspeh kandidature za zimske olimpijske igre treh dežel leta 2006.

Slovenski predsednik Milan Kučan je v pogovoru posebej poudaril svojo skrb za položaj slovenske manjšine na Koroškem. V tej zvezi je opozoril na nerešena vprašanja kot so otroško varstvo, uradni jezik, topografija in sprejemanje signala RTV Slovenija. Kot magno charto in temelj za reševanje manjšinskega vprašanja pa je ocenil 7. člen ADP iz leta 1955.

Koroška delegacija je razgovore načeloma ocenila pozitivno, ker da so potekali v odpr-

Premier Drnovšek in deželni glavar Zernatto na državni meji.

tem in odkritem duhu. Deželni glavar pa je predsednika Kučana povabil na obisk na Koroško, da si skupno z njim ogleda položaj manjšine. Zernatto je Sloveniji obljubil podporo pri integraciji v Evropo, ker je to tudi želja Avstrije po stabilni Evropi.

Gospodarsko sodelovanje

Gospodarska vprašanja so bila osrednja tema razgovorov Zernatta s predsednikom slovenske

vlade Janezom Drnovškom v Logarski dolini. V ospredju je bila gradnja savskih elektrarn, razžvepvalna naprava v šoštanjski termoelektrani, cestna povezava do mejnega prehoda Pavličevo sedlo in skupna kandidatura za OI »senza confini« leta 2006. Kot uspeh pogovorov sta oba vladna šefa na novinarski konferenci napovedala zagotovitev sredstev za financiranje gradnje ceste preko Pavličevega sedla na višini 1.300 metrov.

Jeseni bo Koroška pričela z gradnjo ceste, ki naj bi stala nad 20 milijonov šilingov. Dolga bo več kot 8 kilometrov, projekt pa naj bi končali v igredi prihodnje leto. Po razgovorih sta se delegaciji odpravili še na vrh Pavličevega sedla, kjer so se obmejni predstavniki občin srečali s premierom Drnovškom in glavarjem Zernattom.

Podžupan Železne Kaple Engelbert Ojster o tem projektu: »Z dograditvijo ceste čez Pavličevo sedlo pričakujem poživitev turističnega gospodarstva v kapelski regiji. Pričakujem na tisoče turistov z one strani meje in prepričan sem, da bo prehod pomenil za obe strani nove gospodarske impulze.«

M. Š.

Komisija Evropske unije kritična do Slovenije

Pretekli teden je Ljubljano obiskal komisar za evropske zadeve Jacques Santter. Obisk je bil preverjalnega in osveščevalnega značaja. Poslancem v parlamentu je »nalil čistega vina«, ko jim je dejal, da Slovenija zamuja s prilagajanjem evropski zakonodaji. Razumevanje za volitve in nenaivano dolg čas sestavljanja vladne koalicije še ni opravičilo za zamujanje, če pa je, pa država ne funkcionira. Premier Janez Drnovšek je takoj zatem

izjavil, da bo pridružitveni sporazum v parlamentarni obravnavi že v maju, hkrati pa se bo začela tudi razprava o spremembi ustave v tistem delu, ki zahteva lastninske odnose nasproti članicam Evropske skupnosti. Ob prehitvanju zakonodaje na nekaterih področjih (manjšinska zakonodaja in pa tista o genski tehnologiji) Slovenija kar nekako s sto zakoni zaostaja za državami, ki so že pred njo podpisale pridružitveni sporazum z EU.

J. R.

Odmevi po seji sosvetov

Veliko zlovoljnost so pokazali predstavniki Narodnega sveta koroških Slovencev po seji sosvetov: na tiskovni konferenci v Celovcu so se v javnosti pritožili, da je bila na dnevnem redu razprava o zastopstvu manjšin v zakonodajnih telesih, pa tudi o etnični zbornici. To je silno začudilo vse prisotne novinarje, saj je bila vsaj doslej ta zadeva pri NSKS vselej najvažnejša. Res je bilo jasno že vnaprej, da se drugih pet manjšin v Avstriji za koncept NSKS ne bo ogrelo: od 84 članov sosvetov je zahteve NSKS podpisalo trinajst.

Kot je znano, so se na seji sosvetov domenili (soglasno!), da bo komisija, sestavljena iz po dveh članov iz vsake manj-

šine, v dveh mesecih sestavila skupne zahteve in predloge za novelizacijo zakona o narodnih skupnosti. Ne vlada ne parlament naj ne bi imela več izgovora, češ: manjšine si niso edine. NSKS po izjavi mag. Pippa zaenkrat ne namerava sodelovati v tej komisiji, ki se je včeraj prvič sestala. Da bo spet vse zvozeno, da je bila komisija ukazana »od zgoraj«.

Da na seji, kjer je imel vsak komajda 5 minut časa za govor, ne more priti do globalnih zaključkov, je bilo prav tako jasno vnaprej. Odpor proti koordiniranemu delu vseh sosvetov pa je treba videti v luči »konkurence« Centra avstrijskih narodnosti, ki mu predseduje mag. Pipp. S. W.

KO SMO v sedemdesetih letih vzklikali »člen 7 naša pravica« smo ničkolikokrat slišali protiargument, češ da je bil člen 7 Avstriji »vsiljen«. Dejstvo, da člen 7 izhaja iz mednarodnega prava, je ta vtis podprl. Iz tega je izhajala tudi restriktivna miselnost pri uveljavljanju člena 7 ADP. Medtem je Avstrija postala članica Evropske zveze, ki se je v Maastrichtu obvezala ohraniti kulturno in jezikovno raznolikost Evrope. Nadalje je Svet Evrope s svojo Okvirno listino o zaščiti narodnostnih manjšin prav tako podprl koncept ohranitve kulturne in jezikovne raznolikosti.

To je ozadje, ki je privedlo do tega, da smo v okviru ZSO in Delovne skupnosti avstrijske narodnosti v SPÖ razvili predlog, s katerim naj bi se Avstrija priznala k svoji zgodovinski zrasli kulturni, jezikovni in etnični raznolikosti. Torej država sama naj bi se v svoji ustavi priznala k svojim manjšinam.

Z velikim zadoščenjem smo lahko ugotovili, da ima ta predlog veliko podporo v vseh sosvetih in tudi pri parlamentarnih strankah. Avstrijska

socialdemokracija ga je na svojem kongresu soglasno podprla.

Za to ima največ zaslug predsednica Delovne skupnosti avstrijske narodnosti v SPÖ Ana Blatnik, ki je v preteklih mesecih opravila veliko

KOMENTAR

Dr. Marjan Sturm

odločijo za ohranitev jezikovne in kulturne raznolikosti.

Že razprava o tem ustavnem določilu prispeva k osveščanju. To je toliko bolj pomembno, ker je predvsem srednja Evropa pol-

Ustavno določilo o raznolikosti

prepričevalnega dela v svoji stranki od Celovca do Dunaja.

Z ustavnim določilom o raznolikosti člen 7 ADP ne izgubi na veljavi in ne na pomenu, saj izhaja iz mednarodnega prava.

Prepričan sem, da bo komisija vseh sosvetov v svojem katalogu zahtev uvrstila ustavno določilo na zelo visoko mesto.

To ustreza novim normam evropske integracije, ki upoštevajo ohranitev kulturne in jezikovne raznolikosti na eni strani po drugi pa mora prepričati nove oblike nacionalizmov, ki bi bili v nasprotju s to evropsko integracijo. Prepričitev novih nacionalizmov pa je mogoče le, če se tudi večinski narodi

na mišljenja v izključno etničnih kategorijah, v kategorijah oblasti, hierarhizacije ipd. V tem se tudi manjšina in večina na Koroškem ne razlikujeta.

S tem pa smo pri vprašanju sožitja. Sožitje je vsakodnevni plebiscit v glavah. Sožitje ni nekaj statičnega, temveč je nekaj, za kar se je treba boriti.

Če bo avstrijska država sprejela predlagano ustavno določilo, bodo znatno izboljšani okvirni pogoji za bolj trezno in racionalno razpravo o manjšinskih pravicah oziroma o sožitju. Predvsem bosta večina in manjšina imeli okvir, iz katerega bosta črpali zavest, da sta za sožitje odgovorni obe.

OBČINA BOROVLJE

VS zahteva evropskega duha v občinski sobi

V ponedeljek, 14. aprila, je bila konstitucionalna seja novega boroveljskega občinskega sveta. Možnosti, da zaprisežejo v obeh deželnih jezikih, slovenščini in nemščini, se jih je od navzočih odbornikov in njihovih namestnikov poslužilo pet. In sicer odbornika Volilne skupnosti mag. Peter Waldhauser in Melhijor Verdel ter njuna zastopnika dr. Franc Wutti in Vili Lausegger in socialdemokratska namestnica Tatjana Pavčič-Kupper. Na predlog VS je vodja občinskega urada Felix Sattmann zaobljubo prebral v obeh jezikih.

V mestnem svetu imajo socialdemokrati kljub izgubi enega občinskega mandata s štirimi zastopniki še zmeraj absolutno večino, dva sedeža zasedajo svobodnjaki, enega pa ljudska stranka. Pri tem bode v oči, da Volilni skupnosti niso več dali možnosti enakopravnega sodelovanja v pododbirah, kar je njen zastopnik Waldhauser v svojem stališču tudi ostro kritiziral kot nedemokratičen akt in izraz oblastiželjnosti. Waldhauser je kot edini govornik nakazal perspek-

tive in vizije za bodoči razvoj Borovelj. Poudaril je, da je Volilna skupnost pridobila en mandat, kar je potrdilo za to, da si občani želijo v občinskem svetu zastopnike, ki se z vso močjo zavzemajo za sožitje obeh narodov in kultur, za dosledno dvojezičnost in pa za ekologijo ter ohranitev zdravega okolja. Obljubil je, da bo zato Volilna skupnost kot kritična kontrola gledala oblastnikom v občini na prste, da se bo v duhu dialoga in sožitja zavzemala za kulturno in jezikovno pestrost. Kajti prav ta da bo v prihodnje še bolj pomembna za gospodarski razvoj občine, kajti s predvidenim vstopom Slovenije v EU da se Borovljani ponujajo docela nove razvojne možnosti in razsežnosti. Seveda le, če jih bo občina znala izrabiti. Prva taka priložnost je deželna razstava, Volilna skupnost pa da bo rada nosila vlogo posrednika in povezovalca preko vseh meja. Za gospodarsko krepitev občine je Waldhauser predlagal posebno komisijo občine in gospodarstva, ki naj bi se ukvarjala s temi vprašanji.

V smislu enakopravnosti vseh občanov in evropske integracije je frakcijski vodja VS zahteval dvojezično skupino v otroškem vrtcu in dvojezične topografske napise. V svojem zglede dvojažnem nagovoru je posebej poudaril ekološko plat, da je prav Volilna skupnost vselej odločno nastopila proti projektom kot so to odpadne depozije ali pa železnica 2000, ki ogroža obstoj in preživetje številnih vasi v občini. Proti temu projektu je potreben aktiven in dosleden upor, ker ne gre le za nas, ampak predvsem za prihodnost naših otrok in zanamcev.

Župan Krainer je v svojih izjavah svaril pred nevarnostjo globalizacije in naglašal velik pomen deželne razstave za Borovlje. Sožitje med obema narodnima skupnostima ter sodelovanje s Slovenijo pa zanj očitno ni tema.

DEŽELNA RAZSTAVA V BOROVLJAH

Nedeljska hranilnica pri Cingelcu

Notranjščina nedeljske hranilnice

ZA BOGAT spremni spored k deželni razstavi so pri SPD »Borovlje« imeli izvirno pogruntavščino: v kulturnem domu pri Cingelcu na Trati, kjer je bila leta 1889 ustanovljena glinjska posojilnica, predhodnica današnje Posojilnice-Bank Borovlje, ki je tako najstarejši denarni zavod v Borovljah, so uredili originalno nedeljsko posojilnico. Ta je bila prvotna oblika poslovanja podeželskih posojilnic in hranilnic. Vsako nedeljo po maši je bila odprta in v njenih prostorih so potekali bančni posli. Ponekod po naših vaseh so posojilnice na ta način poslovale tudi

še po drugi svetovni vojni. V času dramatičnih sprememb, ki so kot posledica računalniške revolucije zajele prav bančni sektor, je seveda pogled na poslovne začetke slovenskih koroških posojilnic nekaj zelo simpatičnega in privlačnega. Predvsem tudi zategadelj, ker so v Borovljah uspeli ohraniti od zapisnikov preko dolžnih pisem do opreme domala ves stari inventar in podlage, vrhu tega pa bodo letos slavili 125-letnico ustanovitve šentjakobske posojilnice, ki je najstarejša podeželska posojilnica v Avstriji.

F. W.

ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE 2006

Koroško čaka ogromno dela

Pretekli ponedeljek so najvišji politični predstavniki dežele s deželnim glavarjem Zernattom na čelu predstavili zastopnikom koroškega gospodarstva, socialnim partnerjem, občinam, cerkvi in športnim organizacijam »vizionarni projekt Olimpija 2006«. Vrh koroške politike je izrazil enotnost treh dežel, Slovenije, Julijske krajine in Koroške pri skupni kandidaturi.

Vse merodajne družbene sile pa čaka veliko dela in odgovornosti, važno pa bo tudi pridobiti podporo koroškega prebivalstva. O dejanski izvedbi olimpijskih iger na tromeji »senza confini« bo tudi izveden referendum, še prej pa bo morala potekati intenzivna in odkrita razprava o tem projektu. Treba bo pretehtati vse rizike takega mamutskega pro-

jekta. Na predstavitvi sta tudi sodelovala glavna organizatorja OI 1994 v Lillehammerju. Sigmund Thue je povedal, da so bili prebivalci Lillehammerja na začetku zelo skeptični o načrtu, danes pa da so vsi ponosni. Lillehammer, ki šteje 160.000 prebivalcev, je pridobil veliko impulzov na vseh gospodarskih področjih. Npr. število nočitev se je povežalo za več kot 100 odstotkov.

Gospodarstveniki pa pričakujejo s strani politike kaj kmalu vsaj približen finančni koncept o potrebnih investicijah (olimpijska vas, športne naprave itd.). Predstavilo pa se je tudi mednarodno consulting podjetje Ernst&Young, ki deluje v vseh obmejnih deželah in je soorganizirala OI v Los Angelesu, Seoulu, Barceloni in Lillehammerju.

M. Š.

STIKI S SLOVENIJO

ZSO pri Združeni listi

Delegacija Zveze slovenskih organizacij pod vodstvom predsednika dr. Marjana Sturma je v ponedeljek obiskala Združeno listo socialnih demokratov Slovenije (ZLSD). Pred kratkim je ta stranka imela svoj občni zbor, na katerem je bil izvoljen Borut Pahor za novega predsednika. ZLSD ima v slovenskem parlamentu devet poslancev in je v opoziciji.

V delegaciji ZSO (dr. Sturm in Hanzl Ogris) je bil tudi predstavnik Delovne skupnosti avstrijske narodnosti v SPÖ Ludwig Ogris.

Predsednik ZSO je svojim sogovornikom prikazal razvoj manjšinske politike v Avstriji in podčrtil delo v okviru sosvetov in še posebej ustanovitev komisije vseh sosvetov, ki bo v

dveh mesecih predložila usklajen predlog zahtev avstrijskih manjšin avstrijski vladi. Nadalje je prikazal pomen sklepa občnega zbora SPÖ glede ustavnega določila o zgodovinsko zrasli kulturni, jezikovni in etnični raznolikosti Avstrije. Nadalje je dr. Sturm orisal situacijo znotraj narodne skupnosti, ki jo je označil kot absurdo, ker slovenska desnica zgolj zaradi oblastnega boja zagovarja ugotavljanje manjšine. Tezo o »demokraciji legitimaciji« manjšine je namreč desetletja na Koroškem zagovarjal nemški nacionalizem. Sturm je poudaril, da se bo ZSO pogovarjala s političnimi strankami glede tega, kako omogočiti glasovanje ljudi glede koncepcij ZSO in NSKS. Na eni strani

gre za opcijo Sveta Evrope, ki pojmuje manjšinske pravice kot individualne kulturne človekove pravice in na drugi strani gre za koncept manjšinskih pravic kot kolektivnih političnih pravic. Sturm je poudaril, da nacionalizem povsod gradi na kolektivnih političnih pravicah in ne nazadnje je ta koncept privedel do katastrofe na Balkanu.

Predsednik ZLSD Borut Pahor je izrazil upanje, da bo slovenska narodna skupnost na Koroškem sama našla pot k sodelovanju in usklajevanju. ZLSD pojmuje manjšino kot subjekt in država matice naj bi to tudi spoštovala. Delegaciji ZLSD in ZSO sta se dogovorili za sodelovanje in redno izmenjavanje stališč in mnenj.

VIGREDNI SEJEM

»Prosti čas / Freizeit« spet vabi

Danes, v četrtek, 17. 4., je bila odprta ena najbolj priljubljenih prireditev celovškega sejma »Prosti čas«. Na letošnjem sejmu sodeluje nad 600 razstavljalcev iz sosednjih držav, dobra polovica pa je iz Koroške.

Turistično gospodarstvo, ki je na Koroškem sicer že nekaj let v krizi, je edina panoga, ki je v nenehnem porastu. Skoraj

Sejem »Prosti čas« nudi za vsakega nekaj

vsak delovni človek goji željo in sanje o kakem lepem, zanimivem, romantičnem doživljajskem ali rekreacijskem dopustu. Številni ponudniki in razstavljalci bodo obiskovalcem predstavili vse možne destinacije širom sveta in ožje domovine. Sejemska družba pa je za vigradni sejem pripravila privlačne in zanimive prireditve, npr. avto salon, razne show prireditve, za mladino bodo predstavili športne panoge kot beachvolleyball, streetball, halfpipe-skiing, plesne prireditve, modne revije, strokovna predavanja na različne teme, otroške prireditve, izžrebali bodo tudi avtomobil znamke Nissan Primera

2000 SI v vrednosti 260.000 šil. in še mnoge druge nagrade. V halah 6, 7, 11, in 12 pa bo potekal že tradicionalni strokovni sejem o gradnji hiš, kjer si bo vsakdo lahko ogledal in se informiral o novostih na tem področju. Kot je znano, številne družine prav v prostem času gradijo tudi lastne stanovanjske hiše, kar je za ljudsko blaginjo velikega pomena.

Organizatorji pričakujejo približno 60.000 obiskovalcev, od teh pa naj bi jih bilo približno 10 odstotkov iz sosednjih držav.

Za obiskovalce je tudi letos na razpolago brezplačen avtobusni prevoz s parkišča ob avtocesti, od priključka za Minimundus. Busi vozijo od 9. ure dalje do 18.30 v presledkih 15 minut. S tako rešitvijo želijo organizatorji preprečiti povečanje prometa skozi mesto.

Zabavišni park pa je od 18. ure dalje brezplačno odprt do 2. ure ponoči. Družinska vstopnica stane 150 šil., za odrasle 75 šil., za mladino pa 35 šilingov.

Sejem je odprt do nedelje 20. aprila. M. Š.

ŠOLSTVO

Vsak drugi učenec potrebuje pomoč

Po podatkih delavske zbornice plačajo starši učencev na avstrijskih šolah ogromno denarja za inštrukcije svojih otrok: kar milijardo in štiristo milijonov šilingov. Približno 50.000 dijakov bo imelo popravne izpite. Vsak drugi šolar potrebuje vsaj enkrat inštruktorja, preden zaključijo šolo. Vsak dvajseti ponavlja razred, na višjih šolah pa

»Naš tednik«, eden od treh tednikov za koroške Slovence, je prvo stran minule številke obrobil s črnim robom, osmrtnica pa se glasi »Umiranje na obroke«. Predobro poznamo težko finančno situacijo, saj se sami bomo z njo že dokaj časa. Medtem ko so kolegi pri NT zmagoslavno razglasili barvan tisk, je nas žrla zelena zavist, ker si česa takega nismo mogli (in si ne moremo) privoščiti. Že dolgo nam je jasno, kar je kolegom postalo šele zdaj: treba je »šparat«, na vseh koncih in krajih. Kako zagotoviti redno izhajanje našega časopisa, ki je pred slabim letom slavil svojo petdesetletnico, da bo brez večjih poškodb, pa čeprav z modricami, okrnjen, dosegel drugo tisočletje? Kako varčevati, ko smo že doslej varčevali, kjer se je le dalo in je tu in tam kdo jezen na nas, ker mu nismo hoteli objaviti reklamnega oglasa zastonj?

Proračun Slovenskega vestnika je bil že nekaj let za polovico nižji od Tednikovega, pa ga je bilo treba še znižati. Skromno pisemce v božični številki je mimogrede omenilo težave, sicer pa smo menili, da nam živ krst ne more pomagati, razen tistih v Ljubljani, ki pa so nam prijazno povedali, da ima Slovenija

KOMENTAR

Sonja Wakounig

sama dovolj križev in težav in da moramo biti hvaležni za tisto, kar dobimo. Saj smo. Zato smo bili pridno tiho, trije sodelavci v hiši so se hočeš

Črna številka, rdeče številke

nočeš morali posloviti od nas, ostali pa s škrpajočimi zobmi delamo kolikor in kakor se da.

Če nam bo kdo poočital, da se bojimo za svoje stolčke – beri službe – je to čista resnica. Ne poznam ga, ki bi se veselil brezposelnosti. Vendar je usoda posameznika v položaju celotne slovenske narodne skupnosti žalibog postranska zadeva. Gre za bistvene stvari, ki jih mora imeti manjšina na voljo, če se hoče obdržati, se razvijati in živeti v vsej svoji raznoliko-

sti: idejni, verski, kulturni, znanstveni in in in. Med te bistvene stvari spadajo tudi mediji, bolj kot kdajkoli v zgodovini. Medtem ko se trudimo, da bi imeli večji dostop do televizijskih in radijskih programov tu in onstran meje, pa naj bi lepo počasi usahnili medijska ponudba, časopisi, ki so še vedno na prvem mestu, kar zadeva prisotnost pisane slovenske besede po družinah.

Na vsak način podpiramo zahteve uredništva NT, da dobi potreben denar za izhajanje. Na vsak način pa pričakujemo, da bo uredništvo NT podprlo tudi finančne želje uredništva Slovenskega vestnika, če že ne iz kolegialne soli-

darnosti, pa iz zavesti, da je v škodo celotne manjšine, če ni več te ali one ponudbe, ki pokriva del njenih potreb. In pri celotnem obupnem »šparanju« imamo mešane občutke. Bi bilo bolj pametno, da bi napravili velike dolgove, ki bi jih navsezadnje le kdo pokril? Ali pa bi naredili komu uslugo za izgovor, da bi nas sploh zradiral iz proračunov?

Smo bolj trmaste sorte in nameravamo še vztrajati v upanju na boljše čase.

na vsak način pa bi bilo treba iz učnega načrta črtati marsikaj nepotrebne, zato pa bi bilo več časa za utrjevanje snovi. Starši, ki želijo pomagati svojim otrokom, plačajo za uro pomoči med 70 in 160 šilingi, če se otrok uči v skupini. Za osebni pouk pa stane ura med 190 in 270 šilingi – vse to, če so ure prijavljene. V primeru, da gre za zasebno organizirane učitelje ali študente, pa so cene še višje. Dolžina učne ure ni vse-

lej enaka – med 45 in 60 minutami. Tudi število učencev v skupinah je zelo različno.

Delavska zbornica je izdala brošuro »Wo gibt es Nachhilfe in Kärnten 1997?« (Kje dobiti pomoč pri učenju na Koroškem 1997?). Če menite, da bo vašemu otroku potrebna dodatna pomoč, zahtevajte brošuro na naslov Arbeiterkammer Kärnten, 9020 Celovec / Klagenfurt, Bahnhofplatz 3, tel. 0463 / 5870-239. S. W.

ZADNJE čase moški svet ali vsaj njegove dele zaposluje novost, da bodo tudi ženske lahko služile vojaški rok. Eni se, kot kaže, bojijo, da bo nežni spol, ki prodira na vseh družbenih ravneh, v bodoče imel hlače gor tudi v doslej vsaj pri nas še moški domeni. Druge skrbi, da bodo zaradi istega dejstva moški v kasarnah spuščali hlače dol in bo zavladala, recimo po gozdovih okrog Lendorf, nemorala in se bodo iz nočnih pohodov na Ulrichsberg razvili pravi bataljonski seksmanevri. V ministrstvu za obrambo pa menda nekateri generalštabovci upajo, da bo z uvedbo spolne enakopravnosti pri državno-organiziranem »igrajmo se indijance« spet naraslo zanimanje mladine za vojaško službo, ki ga doslej z redkimi izjemami niti vojna nedaleč od nas ni mogla prav spraviti z mrtve točke. Namesto da bi se igrala vojno, se je v zadnjih letih moška mladina v obrambnosposobni starosti bolj

Prof. dr. Anton Zmeda

Ženske, vojska in ljudska stranka

in bolj zatekala v civilno službo po bolnicah in drugih socialnih ustanovah, čeprav služba tam traja dlje in je za možgane dosti bolj zahtevna kot pa ekserciranje in metanje se v blato. A zdaj se z žensko pomočjo obeta obrat trenda, končno!

No, jaz to popolnoma podpiram. Žal mi je samo, da sem

bil sam osebno po slavnih karieri v zvezni vojski – uradno sem jo končal kot »državni sovražnik in razkrajevalec obrambne morale« – brez vsake zvezde poslan v rezervni stan.

Saj celo ljudska zahteva, ki so jo iniciirale ženske zveze v Avstriji, zahteva popolno enakopravnost žensk in njeno zasidranje v ustavi. To mora seveda veljati tudi v zvezni vojski. Za ženske je to tudi priložnost, da se moškemu svetu lahko malo maščujejo za njihovo šovinistično ravnanje v gospodinjstvu in na delovnih mestih. Predstavljajte si recimo vodje oddelkov ali notorične posedače po gostilnah, ki doma nikoli ne mignejo, kadar je treba pomiti posodo, zlikati perilo ali počistiti toaleta, ki jih strumna podoficirka, vsakih nekaj metrov vzklikajoč »Blitz!«, žene preko sveže zorane njive ali pa jim prepove izhod, ker zjutraj postelja ni bila gladko posteljana, škornji ne v redu pobiksani in puška malomarno očiščena. To si bodo zapomnili, in pozitivne rezultate

takšne šole življenja bodo občutili tudi ženske na vseh področjih civilnega življenja.

Ena zahtev ženske podpisne akcije je tudi, da naj javne podpore prejmejo le podjetja, ki pospešujejo zaposlenost žensk in imajo načrte za njihovo primerno številčno prisotnost na vseh hierarhičnih ravneh. Ker ljudsko zahtevo podpirajo vse stranke, bo le-ta zagotovo zelo uspešna in jo bodo gotovo spoštovali tudi in predvsem v državnih ustanovah – torej tudi v vojski, ki potrebuje več javne podpore kot katerokoli podjetje. To še posebno, če se bomo priključili vojaškemu paktu NATO. Torej bo morala biti polovica častniških in podčastniških pozicij zasedena z ženskami, sicer ne bo javne podpore! Genialno!

Torej bo avstrijska vojska končno postala prava vojska in ne bo več tak alibi-kup kot doslej, ko so ji vladali le neuspešni moški. Saj vemo, da za res uspešnimi moškimi vedno stoji ženska. Kaj bi bil recimo Peron

brez Evite, Tito brez Jovanke, Bill Clinton brez Hillary? In zakaj naj bi ženske vedno stale za moškimi in igrale samo gospodinje, tajnice, natakarice, frizerke, čistilke in v boljših primerih »družbene dame«? Zakaj naj se ne bi postavile kar pred nas in nam dajale navodila, kako naprej v družbi, ki nima prave orientacije in postaja vsakih nekaj desetletij ponovno zrelo za kakega novega zajebanega »močnega moža«?

Jaz torej pravim: ženske, dajte si duška, in naprej! Ali, kot je zapisal nekdo v vodilnem slovenskem časopisu onstran Karavank, da za ženske velja verjetno isto, kar splošno velja v politiki: hladnokrvnost (be cool!) je dobra lastnost, vročokrvnost revolucionira svet, z brezkrvnostjo pa se res nikamor ne pride. To vam med osmim marcem in materinskim dnevom polaga na srce vaš manjšinsko-politično-komentatorsko šolani in vselej vdani profesor Zmeda. Nič »halbehalbe«, temveč full drauf!

55 let trpkih spominov

11. APRILA 1942 je bil rezervni policijski bataljon 171, ki je imel že izkušnje z izselitvijo Slovencev na Štajerskem v Sloveniji, v popolni pripravljenosti. Pod poveljstvom brigadnega vodje eses Kurta Hintzkeja je bil zadolžen, da opravi prvo dejanje dokončne rešitve koroškega vprašanja: izselitev Slovencev, motečega elementa vse od plebiscita dalje. Akcija K se je začela 14. aprila, končana pa naj bi bila 15. zvečer.

Danes se teh dogodkov spominjajo le še tedaj najmlajši izseljeni. Okrog petsto jih je bilo – otrok in mladoletnih. Okoliščine so v glavnem znane. Domači nacionalsocialistični veljaki so imeli pri izselitvi glavno besedo.

Kako je tedaj enajstletna **Janšejeva Trezi, Terezija Pörsch**, doživljala usodo pregnanstva, pa v njenih spominih:

»Od doma moramo«

Na predvečer našega pregona je bil moj odpor do šole tako močan, da sem staršem odločno rekla: »Jutri pa ne grem v šolo!«. Še zdaj ne vem in premišljuje, ali je bil to zgolj slučaj ali pa podzavestna slutnja, da nas čaka nekaj groznega. 14. aprila 1942 ob petih zjutraj, ko sem še spala, so torej prišli. Na hodniku zaslišim tuje glasove in mamin jok. Planem iz sobe in pred vrati že stojita dva vojaka s puškami. Vsa prestrašena vprašam mamo, kaj to pomeni. »Od doma moramo!« mi je odgovorila v joku. »Schnell, schnell, eine Stunde habt ihr Zeit!« so vpili vojaki. Najnujnejše naj spravimo v vreče, kovčki niso dovoljeni. Potem je odhod. V takšni zmedeni in stiski smo zbirali tudi nepotrebne stvari, koristne pa puščali doma.

Medtem pa mi mama pravi, saj vojaki niso razumeli: »Pojdi naskrivaj do tete Mojceje in povej, kaj se pri nas dogaja.« Izmuznila sem se iz hiše in tekla proti Škofičam. Na poti me je srečal naš sosed, takratni župan, ki je pozneje postal lastnik naše domačije. Jeza in žalost sta bruhnila iz mene in brez pomisleka sem mu zabrusila: »Vi ste krivi, da moramo od doma.« Zapodil se je za menoj in me po slovensko preklel: »Prekleti vamp, ne boš več dolgo freh.« Glasno sem jokala in moje misli so bile vseprek: kaj nas čaka, kako bo teta sprejela to novico. Vse okrog mene se je potopilo v nič. Samo hitro do tete in potem spet nazaj, da me vojaki ne bodo pogrešili. Pri teti odprem vrata in zavpijem: »Naprej moramo!«. Prestrašeno me gleda in ne more dojeti, kaj naj to pomeni. »Vojaki so prišli po nas,« ji pojasnim. »Zakaj, kaj ste storili, kaj vam imajo očitati?« Nešteto vprašanj, na katera je bil samo en odgovor: Ostali smo Slovenci, nismo se dali ponemčiti. Seveda je tudi

Te dni je poteklo 55 let. V njih je bilo sedaj že prislovičnih tri leta, tri mesece in tri dni pregnanstva. Malo glede na obdobje, katerega se spominjamo, preveč, da bi pozabili! Mnogim tedanjim žrtvam je tisti čas, 14. in 15. april, za vse obdobje zaznamoval življenje.

Koliko bridkih usod, koliko izgubljenih let, koliko neizbrisnih spominov, katera jim še danes usmerjajo življenje!

Otroci v taboriščni šoli na Hesselbergu

teta planila v jok, me objela in se z žalostjo poslovila od mene.

Odhod se je za kako uro zavlekel. Doma so stale vreče že pred vrati, mama pa mi je v naročje vrgla še eno obleko in rekla, naj jo oblečem, da bom imela vsaj dve, če gre že vse ostalo v izgubo. Tako sem imela vso pot na sebi dve obleki.

Prišel je trenutek slovesa in tega prizora ne bi pozabila, četudi bi živela še sto let. Mama je dejala, da od doma ne gre in je kleče prosila, naj jo raje ustrelijo. Oče je objokan z žalostnim pogledom še enkrat objel svojo ljubljeno domačijo in glasno govoril: »Bog bo sodil, bog bo sodil...« Nabrž je bil že takrat prepričan, da bo zmagala pravica. Vedno je govoril, da se

vsaka krivica na tem svetu maščuje. Sama sem z veliko žalostjo opazovala vse to in se končno vdala negotovi usodi.

Posloviti se je prišlo tudi nekaj korajžnih sosedov, medtem ko so se nekateri bali priti blizu. Tudi sosed, stari Piček, katerega so vojaki najeli, da s konjsko vprego pelje naše »puntne« do glavne ceste, je prišel, mi pa smo se peš podali za njim v Rodo. Krave so mukale in naša kobila je še zadnjič zarezgetala.

Po krajšem čakanju je pripel avtobus. Ko smo vstopili, so nas z objokanimi obrazi pozdravili Umekovi in Anderwaldovi, pd. Ožlnovi iz Škofič, iz Loge vasi pa Rainerjevi, pd. Šušnikovi, in z njimi moja pri-

ateljica Berta, zdaj poročena Klemenčič, nadalje družina Aicholzer, pd. Kustrnik, Schleicherjevi in še dve družini. Ko sva se z Berto pozdravili, je bila moja srčna bol nekako olajšana, ker sem v njej videla sotrpinko, ki bo z menoj delila usodo pregnanke.

Počasi se je avtobus začel pomikati proti Hodišam. Za nami so zginjale njive in travniki in tudi naša vas, ki nas je vsa v soncu še zadnjič pozdravljala. Prevzela nas je boleča tesnoba. Pred očmi smo imeli naš ljubljeno dom, naš lep sadovnjak, živino, ki je mukala za nami, in dobre, zveste sosedo, ki smo jih zapustili. Mar jih ne bomo videli nikoli več? Odgovora ni bilo.

V Hodišah je vstopilo še več družin. Schuschujevi-Strgančnikovi, Schötlovi-Žaborčevi, Križaj-Matijeji; teh se spominjam, izseljenih pa jih je bilo še več.

V Žrelcu blizu Celovca na velikem dvorišču sredi lesenih barak se je avtobus ustavil. Izstopili smo in odvedli so nas v barako k drugi skupini ljudi. Čudno so govorili in napenjala sem ušesa, da bi jih kaj razumela. »Štu sem pogvaj, pa karkaj kor, pa druč.« Bili so Podjunnčani, povsem drugače so govorili Ziljani, nam najbolj podobno pa Rožani. Bil je prvi Babilon v malem. Družine so vozili iz vseh krajev južne Koroške. Ljudje so postajali v gručah in se pogovarjali. Vse je mučila negotovost, kaj se bo zgodilo z nami, kam nas bodo odvedli. Taborišče je bilo močno zastraženo, vsakih nekaj metrov je stal esesovec s puško. Moja sestra, ki je delala pri Raiffeisnu v Celovcu, je bila tudi predvidena za izselitev. Njen šef pa tega ni dovolil; argumentiral je, da mu primanjkuje delovne sile in da je nenadomestljiva. Tako je ostala doma. Zvedela je, da smo v Žrelcu in prišla se je posloviti od nas. Straža pa ji ni dovolila vstopa v taborišče. Vsa objokana je hodila sem in tja ob ograji in upala, da bi si vsaj od daleč pomahali v slovo. In res smo jo opazili nesrečnico, se z njo srečali s pogledi in si pomahali, v srcih pa nas je trla žalost. Najbolj pa je trpela mama.

Dan se je prevesil v večer in utrujeni smo legli po tleh na slamnata ležišča, poslana kot

za živino. Drugi dan smo spet postajali naokrog in čakali. Vmes so bili očetje klicani v pisarno, da so jim izročili posebne izkaznice. Oblastniki so nam namesto imen namenili številke. Vsaka družina jih je dobila za vsakega člana, vtisnjene na kovinastih tablicah. Obešene na vrvcu smo jih morali nositi okrog vratu. Naša številka je bila 0128.

O mraku je preko zvočnikov prišlo povelje, da se moramo zbrati na velikem dvorišču. Tu so nas klicali po številkah in ukazali, naj se pripravimo na odhod. Oropani svobode, imen in človeškega dostojanstva smo postali le številke, kakor se za »untermenschen« spodobi. V koloni, zastraženi z esesovci, smo kakor nedavni bosanski begunci korakali z našimi culami neznani usodi naproti. Pred menoj je hodil možakar s tremi klobuki na glavi. Moj oče je nosil težak zaboj z »železno« rezervo hrane, mama je imela v torbi nekaj nepogrešljivih pripomočkov za vsakdanjo rabo: pribor za šivanje, lonček, skodelico, milo, brisačo in še nekaj malenkosti. Nenadoma se nam je med potjo pridružila sestra s prijateljico. Uspelo jima je pregovoriti stražarja, da sta nas smeli spremljati do kolodvora. Tam smo se morali posloviti v popolni negotovosti, ali se sploh še kdaj vidimo.

»Einsteigen!« so kričali stražarji. Ko smo se razporedili po vagonih, je bila v našem oddelku tudi Žaborčeva družina s štiri mesece starim dojenčkom. Postal je lačen in začel je jokati. Na srečo je imela mati s seboj še nekaj mleka, a bilo je hladno in otroku bi lahko škodilo. Nekdo se je oglasil, da ima s seboj svečo, in tako so v lončku nad svečo pogreli mleko, da je mati dojenčku utešila najhujši glad.

Vožnje ni hotelo biti konec. Šele drugi dan proti večeru smo se ustavili v kraju Wassertrüdingen. »Alle aussteigen!« se je glasila komanda. Otroke in stare ljudi so naložili na traktorje, ostali pa so morali dve uri peš na oddaljen hrib Hesselberg. Spet so nas spremljali oboroženi esesovci in domačini so mislili, da smo kriminalci. Ko smo zapustili vasi za seboj, je pot peljala navzgor v vse bolj temen gozd. Ljudje so začeli vpiti: »Zdaj gremo v smrt, tu nas bodo postrelili!« Nobene hiše, ne žive duše, samo še gozdna pot. Lagerführer, ki nas je pričakal na razpotju, nas je miril, da bomo kmalu zagledali taborišče, v katerem bomo prebivali. Šele ko smo res zagledali barake, smo se pomirili.

Čez nekaj časa so prispeli tudi pešci. Nabralo se nas je toliko, da smo po dva spali v eni postelji. Ker nas je bilo preveč, so nekatere družine preselili v druga taborišča ...

KOROŠKI SLOVENSKI OTROCI

Hvalevredno serijo predavanj ob 55-letnici pregona koroških slovenskih družin je pripravil Katoliški dom prosvete Sodalitas v Tinjahu. Po predavanju dr. Avguština Malleja o slovenskih duhovnikih na Koroškem v letih od 1930 do 1950 je pretekli četrtek mag. Renate M. Schönfeldinger-Siekierzynski predstavila svojo študijo o pregnanih koroških otrocih v letu 1942. **Izsledke** in pričevanja je zajela v prikupni knjigi, ki jo je izdala in založila Mohorjeva v Celovcu. Za poznavalce knjige *Po sledovih in Narodu in državi sovražni* izpovedi pričevalcev v njej sicer niso neznanka, vendar je njena vrednost predvsem v poudarku doživljanja pregnanih otrok. Ti pa so sedaj po debelem pol stoletju tudi še edine žive priče. Posebna vrednost knjige pa je »nepriustranski« pristop nemško govoreče avtorice, ki naj da med njenimi jezikovnimi sodeželani izpovedim večjo težo in seveda tudi berljivost. Uvod v knjigo je

napisala znana protifašistična bojevnica in zgodovinarica upokojena univ. prof. dr. Erika Weinzierl.

Na tinjski predstavitvi in diskusiji po njej pa žal ni šlo tudi brez izpadov nepopravljivih mračnjakov. Inž. Czeppan iz Celovca še vedno ne zna razlikovati politike Titovega vodstva do tedanjih »volksdeutscherjev« v Jugoslaviji od uničevalne politike nemškega rajha na ozemlju tedaj k Nemčiji priljučene Avstrije oz. Koroške.

V MLADINSKEM DOMU

DJAMBO - HALLO - ŽIVIJO

PRETEKLI četrtek so imeli v Mladinskem domu v varstvu ABCČ poseben dan. Pod geslom »djambo-hallo-živijo« so priredili afriški praznik, ki je bil njihov posebno pristrčen prispevek k odpravljanju predsodkov in k spoznavanju kulture drugih narodov in kontinentov. Vse to v letu, ki ga je Evropska unija razglasila za leto proti rasizmu.

Priprave so bile kratke. Navdušenje in intenzivnost, s katerima so se šolarji iz varstva ABCČ in dijaki iz Mladinskega doma lotili pripravljavanja programa, pa sta manjkajoči čas brez problema nadoknadila.

Paulos Worku iz Etiopije in Tesere Sombo iz Zaira, ki sta ta projekt vodila, sta z umirjenim in simpatičnim načinom takoj pridobila otroke in po treh vajah je nastal program, ki so ga v četrtek proti večeru predvajali številni publikli.

Paulos je za uvod s svojimi bobnarji pozval k pozornosti. Uvodne besede sta spregovorila Sisi Rausch in Jože Blajs, potem pa so mlajši šolarji iz

varstva predstavili pantomimo »Prometni kaos«, ki ga je z njimi naštudirala Barbara Wiegeler. Terese je s svojo skupino deklet in fantov predstavila od-

lomke iz življenja v Afriki. Ob spremstvu ritmičnih zvokov številnih bobnov, ki so jih z vso vnemo izvajali dijaki mlajših skupin iz Mladinskega doma,

pa so zaplesali in zapeli nekaj pesmi iz Zaira. Vse v originalnih afriških oblačilih. Vmes pa je Paulos z diapozitivi predstavil afriški kontinent, njegove lepote in tudi probleme. Vsi, ki so želeli podrobnejših informacij, pa so jih lahko dobili še pri razstavljalnih mizah z ustrežno literaturo in s posebnimi izdelki iz tretjega sveta. Za zaključek so skupno z obiskovalci zaplesali po afriških ritmihi.

Po končani prireditvi so se številni nastopajoči s publiko vred podali v jedilnico, kjer jih je kot zaključek tega uspešnega projekta čakala večerja na zahodnoafriški način: dorovet, couscous, z različnimi sadeži ..., ki so jo ob strokovnih navodilih Terese in Paulosa pripravili otroci sami.

Vsem, ki so prispevali svoj del k uspehu tega projekta, iskrene čestitke.

Otroci varstva ABCČ in Mladinskega doma so radi sodelovali v predstavitvi Afrike

UČENCI IZ KOROŠKE IN SLOVENIJE

Druga literarna delavnica v k&k

Osnovnošolci iz Slovenije in glavnošolci iz Koroške so se 11. aprila spet srečali v k&k centru v Šentjanžu. Sodelovali so učenci iz ljubljanskih osnovnih šol »Poljane« in »Sostro« z vrstniki glavnih šol iz Borovelj, Šentjakoba in iz glavne šole Thomasa Koschata iz Vetrinja. Namen srečanja je bil jasno opredeljen: v tako imenovani literarni delavnici naj bi ustvarjali nova besedila.

Po začetni spoznavalni igri ob glasbi in plesu smo učencem in učiteljem predstavili pesnika Gustava Januša, ki je bral iz svojih zgodnjih del. Nato pa je njegova pesem »Dokument« ustvarila podlago za kreativno

ogled sedeža avstrijske radiotelevizije v Celovcu. Sodelavci radia so nam pokazali prostore in tehnične naprave, predstavili pa so tudi svoje področje dela. Po ogledu mesta in krajšem klepetu ob nakupovanju smo se kot prijatelji poslovili.

Literarne delavnice, ki jih od lanskega leta uvaja Slovenska prosvetna zveza v k & k centru v Šentjanžu v Rožu so zgleden primer, kako je mogoče šolske obveznosti povezovati z zunajšolskimi dejavnostmi. Taka vrst dejavnosti kot so literarne delavnice odpira veliko možnosti, da učenci izstopijo iz šolskega vsakdana in skupno z besednimi ustvarjalci (pesniki in pisatelji) ustvarjajo ustrezna besedila. V Sloveniji obstaja veliko šol odprtega tipa, ki pospešujejo poletne šole, šole v naravi, razne taborne itd. V primeru literarne delavnice v k & k pa gre tudi za poskuse sodelovanja med dvojezičnimi šolami iz Koroške in šolami iz Slovenije, gre torej za to, da bi bilo tudi na koroških dvojezičnih šolah več pripravljenosti za sodelovanje. Končno pa naj tovrstna srečavanja učencev in učiteljev iz obeh strani meje ne bi pripomogla samo k novemu spoznavanju in k večji odprtosti, temveč tudi stvarno prispevala k izboljšanju jezikovnega znanja in večjemu ugledu slovenskega jezika v vrstah koroških Slovencev. Zato so literarne in druge zunajšolske dejavnosti, ki povezujejo mladino z obeh strani meje vredne vse podpore.

Nada Malle

Učence so motivirali besedni ustvarjalci in učitelji

pisanje učencev. Sledil je pogovor s pesnikom, otroci iz Slovenije pa so brali pesmi in besedila, ki so nastala v njihovih literarnih kroških. Izkazali so se kot pravi besedni mojstri.

Drugi del srečanja je bil namenjen skupinskemu delu 30 otrok v mešanih slovensko-avstrijskih skupinah, v katerih so nastala domišljajska besedila. Po delovnem dopoldnevu in skupnem kosilu v Bilčovsu je sledil

ogled sedeža avstrijske radiotelevizije v Celovcu. Sodelavci radia so nam pokazali prostore in tehnične naprave, predstavili pa so tudi svoje področje dela. Po ogledu mesta in krajšem klepetu ob nakupovanju smo se kot prijatelji poslovili.

Kulturne novice

Komorni zbor Borovlje se bo predstavil. Ko je lani moški zbor SPD »Borovlje« praznoval svojo 15-letnico in je skupno z dekliškim kvartetom izdal kaseto in zgoščenko (CD-

srečo) še dosedanji praznik, 9. maj, dan zmage nad fašizmom, ki je mesto za skoraj tri leta obdal z bodečo žico in ga tako spremenil v veliko koncentracijsko taborišče. Novi oz. dodatni

ploščo), se je na obzorju že odzarjala nova in razširjena pevska skupina: namreč mešani pevski zbor. Pevke in pevci pod taktirko mag. Romana Verdela (slika), ki mu je od lanske jeseni uspelo zbrati dobre glasove, so se od vsega začetka zapisali kakovosti in pestrosti, pri čemer je prav zahtevna pevska literatura še dodaten izziv. Odslej se bo zbor imenoval »Komorni zbor Borovlje« in že poleti bo imel svoj prvi samostojni koncert, prvič pa se bo javnosti predstavil na otvoritvi deželne razstave.

Ljubljana je praznovala. Štirinajsti april so pred dvema letoma določili za praznik mesta Ljubljane. Tedaj, leta 1243, naj bi bilo prvič omejeno ime mesta, seveda pod takratnim nemškim imenom Laibach. Ob tem si je Ljubljana ohranila (na

praznik so v Ljubljani počastili s številnimi prireditvami, najodmevnejša pa je bila gledališka upodobitev v Ljubljano nameranja nepoštenih kruhopekov, ki ga je na Plečnikovem Tromostovju uprizorilo gledališče Ane Monro. Privabila je skoraj tisoč gledalcev. Ob prazniku so podelili tudi številna priznanja, zaključili pa so ga s koncertom v mestni stolnici, na katerem so nastopili mariborski umetniki pod naslovom »Maribor Ljubljani«.

APZ »Tone Tomšič« v Železni Kapli. Na vsakoletno povabilo župnika Poldeja Zundra in v soprireditvi domačih kulturnih društev in skupin je preteklo soboto v farni cerkvi v Železni Kapli gostoval APZ »Tone Tomšič«, ki nedvomno šteje med najboljše zборе v Sloveniji. Pod vodstvom dirigenta Stojana Kureta je izvedel svoj naj-

novejši program. Spored, ki sta ga s pozdravnimi besedami začela gostitelj Poldej Zunder in župan Peter Haderlapp, je bil sestavljen iz treh delov. V prvem je nastopal ženski del zbora, v drugem moški del, v tretjem pa celoten mešani zbor. V zahtevnem sporedu, v katerem je bilo slišati poleg Gallusove in Brucknerjeve skladbe tudi virtuosno izvedene glasbene eksperimente in ljudske pesmi v posebnih priredbah, je po aplavzu sodeč publiko najbolj navdušila pesem C. Saint-Saenssa Saltarelle in seveda tudi narodne, ki jih je zbor na s ploskanjem izraženo željo ob koncu uradnega sporeda dodal. Vsekakor uspešen nastop, ki bi si zaslužil še več poslušalcev.

Niko Grafenauer v Mladinskem domu. Na povabilo Društva slovenskih pisateljev in pisateljic je preteklo sredo iz svojih del bral letošnji Prešernov nagrajenec Niko Grafenauer. Po branju je bila diskusija, a ne literarna, temveč politična. Pesnik je namreč urednik Nove revije, ki je (bila) forum slovenskih intelektualcev v procesu osamosvajanja Slovenije.

Nov kulturni časopis. Pred kratkim so v Celovcu predstavili novo kulturno revijo z imenom K3. Izhajala bo mesečno v nakladi 15.000 izvodov, vsebovala pa bo prispevke o kulturni politiki, projektih, razstavnih dejavnosti in prireditveni koledar. Prispevkov v slovenščini pa zaenkrat ne bo. Izdajatelj nove revije so izrazili željo po tesnejšem sodelovanju z gospodarstvom in kulturnimi ustanovami. Kulturna društva pa lahko sporočijo termine na naslov: Kärntner Kultur Service (Herwig Seiser), Paradeisergasse 7, Celovec.

PRIREĐITVE**ČETRTEK, 17. 4.**

DUNAJ, v Klubu SŠS/D, Mondscheingasse 11
20.00 Glasbeni večer z novoustanovljenim zborom pod vodstvom Anje Kapun; violina: P. Kuhar, kitara: K. Bizjek, saksofon: L. Papis

PETEK, 18. 4.

BILČOVŠ, Gostilna Ogris - Miklavž - Kmečka izobraževalna skupnost
9.00 Oplemenitenje sadnega drevja - praktični tečaj. Referent: Josef Quendler (Obstbauversuchsanlage St. Andrä) Prispevek: ATS 200,- inkl. kosilo
BOROVLEJE, na Glavnem trgu - občina Borovlje
14.00 Kmečki trg - prodaja kmečkih pridelkov
ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k - k & k in SPZ
20.00 »Zukunft ist, ... wenn man sie trotzdem hat«. Kabaret Christiana Hoflerja
DUNAJ, v Klubu SŠS/D, Mondscheingasse 11
20.00 Obisk »Časopisa za kritiko znanosti«; predavanje na temo »Zloba majhnih - ali smo Slovenci lahko rasisti?« ter literarni večer

SOBOTA, 19. 4.

ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu - ZKP
9.30 Občni zbor Zveze koroških partizanov
BILČOVŠ, v avli ljudske šole - SPD Bilka
20.00 Vigredni koncert. Nastopajo: MePZ in MoPZ Bilka, Luneschnig dekleta, Danica Hanuna Čertov in trobentači Glasbene šole
RADIŠE, Kulturni dom - SPD Radiše
20.00 Veseloigra »Zveza za vse življenje« (Hans Schubert)
SELE-BOROVNICA, Gostilna Trkl - Alpski klub OBIR
20.00 Srečanje ansamblov treh dežel. Nastopajo: Ansambel Franca Potočarja, Hiatamadln, Vokalni kvartet »Podlpiški fantje«, Die Naaser, Trio Pavlič in Lavantaler Spatzen
ŠENTJAKOB V ROŽU, Farna dvorana - SPD Rož
20.00 Ödön von Horvath: »Sem in tja - Hin und her«. Gostuje: Gledališka skupina »SPD Danica - Gledališče ob Dravi«
ŽELEZNA KAPLA, Hotel Obir - Lovski zbor Železna Kapla
20.30 Lovski ples. Igra ansambel »Rosa«

PONEDELJEK, 21. 4.

TINJE, v Domu
19.00 Odprtje razstave del mag. Hartwiga Bischofa »Obliterationen«

TOREK, 22. 4.

ŠENTJAKOB, v kulturnem domu
19.00 Predavanje »Občinski zakon o kanalizaciji«

SREDA, 23. 4.

PLIBERK, v farni dvorani - SPD »Edinost«, MePZ »Podjuna« MoPZ »Kralj Matjaž«, Slov. prosvetna zveza
20.00 Predstaviteljske brošure »Naša regija - Na poti v vas - Pliberk in okolica« (delo Raziskovalne delavnice 95)

ČETRTEK, 24. 4.

KSSŠ GRADEC, Mondscheingasse 9 - KSŠŠG
20.00 Martin Kosch »Die unheimliche Begegnung mit meiner Art. Kabaret

PETEK, 25. 4.

CELOVEC, v Mladinskem forumu Mozarthof
19.00 Live koncert dijakov Trgovske akademije
CELOVEC, v Mohorjevi lj. šoli
20.00 Tradicionalni vigredni praznik
DUNAJ, v Klubu SŠS/D, Mondscheingasse 11
20.00 Podijska diskusija o novelizaciji manjšinskega zakona s Terezijo Stoisic (Zeleni), mag. Marjanom Pippom (CAN) in mag. Hannesom Tretterjem (Boltzmannov inštitut); vodi dr. Trautl Brandstaller

SOBOTA, 26. 4.

ŽELEZNA KAPLA, farna dvorana - SPD Zarja
20.00 Ödön von Horvath: »Sem in tja - Hin und her«. Gostuje: Gledališka skupina »SPD Danica - Gledališče ob Dravi«
GORNJA VAS, v gostilni Hafner - KPD Drava
20.00 Vigredni koncert, nast. Oktet Suha, MoPZ Trta, Vogrški puabi, Pevsko-instr. skupina Žvabek

NEDELJA, 27. 4.

DJEKŠE, v ljudski šoli - PD »Lipa«
10.30 Vigredni koncert; sod. pevski zbor in ansambel Slov. gimnazije, vokalna skupina PD »Lipa«

SREDA, 30. 4.

ŠENTJANŽ V ROŽU, v k & k - k & k in SPZ
19.30 Odprtje razstave »Krivi lov v Karavankah«. Etnološka in socialno-zgodovinska razstava; »Anton Repnik - risbe in slike«; je najznačilnejši predstavnik slovenskega naivnega slikarstva«

SOBOTA, 3. 5.

RIKARJA VAS, pri Mohoriču - Društvo upokojujencev Podjuna
11.30 Redni občni zbor in srečanje ob materinskem dnevu

SPD »ZVEZDA« iz Hodiš vabi na

predstavitel interkulturalnega jezikovnega tečaja

slovenščina - italijanščina - madžarščina

SODELUJEJO:

»Szent Cecilia korus iz Jaka (Madžarska), družina Blažej iz Galicije, ansambel Vocalitas, Oktet Hodiše.

Avtor jezikovnega tečaja je prof. Alois Wiesler. Povezuje: Andrej Mohar

KRAJ IN ČAS: slavnostna dvorana »Ferien-dorf Hafnersee« pri Habnarju v Plešerki, v soboto, 19. aprila 1997, ob 20. uri.

K & K ŠENTJANŽ IN SPZ

vabita na kabaret

Christiana Hoflerja
»Zukunft ist ... wenn man sie trotzdem hat«

v petek, 18. aprila 1997, ob 20. uri
v k & k centru v Šentjanžu.

K & K ŠENTJANŽ IN SPZ

vabita na odprtje velike razstave v okviru koroške deželne razstave o lovu

»Krivi lov v Karavankah«

v sredo, 30. aprila 1997, ob 19.30
v k & k centru v Šentjanžu.

Razstava bo odprta do 31. oktobra letos.

»Krivi« ali divji lov je bil razširjen na vsem območju Karavank. Divje lovce niso brigale ne meje gosposčin in ne deželne meje. Vzrode za divji lov moramo iskati v socialnih razmerah časa, vendar pa ne smemo pustiti lovske strasti. O njih so nastajale prave legende, ki še do danes niso izumrle.

Ana Oraže iz Sel - jubilejno obletnico; Necej Taupe iz Šmiklavža ob Dravi - 76. rojstni dan; Ida Trantin iz Šmiklavža ob Dravi - 60. rojstni dan; Inge Štefelz z Breznice - rojstni dan; Veronika Raunegger iz Stare vasi - osebni praznik; Tončka Sadovnik s Polene - rojstni dan; Karli Krautzer iz Šentpetra pri Šentjakobu - rojstni dan; Stanka Pegrin s Šajde - rojstni dan; Lenči Wassner z Borovnice - rojstni dan; Helena Dovjak iz Sel - rojstni dan; Franc Pernat z Bistrice -

RADIO KOROŠKA SLOVENSKE ODDAJE**ČETRTEK, 17. 4.**

18.10 Rož - Podjuna - Žilja.

PETEK, 18. 4.

18.10 Kulturna obzorja.

SOBOTA, 19. 4.

18.10 Od pesmi do pesmi - od srca do srca.

NEDELJA, 20. 4.

6.08 Guten Morgen, Kärnten! / Duhovna misel (Gabi Amruš).

18.00 6 x 6

PONEDELJEK, 21. 4.

18.00 Kratek stik

TOREK, 22. 4.

18.10 Otroška oddaja.

SREDA, 23. 4.

18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerna

KOROŠKA KMETIJSKA ZBORNICA**SOCIALNOGOSPODARSKA SKUPNOST**

vabita na predavanje

»Občinski zakon o kanalizaciji«

v torek, 22. aprila 1997, ob 19. uri
v kulturnem domu v Šentjakobu.

VSEBINA: določila o občinskem zakonu o kanalizaciji, izjemna določila za kmete, pogoj za oprostitev stroškov za priključitev, obremenitev zemljišč zaradi kanalizacije.

■ Predava dr. Gerhard Groß, pravnik kmetijske zbornice.

KMEČKA IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST**KIS**

vabi na praktični tečaj

»Oplemenitenje sadnega drevja«

v petek, 18. aprila 97.

● od 9. do 12. ure: pravilno oplemenitenje (podlage, mladike, različne metode oplemenitenja); ob 12. uri kosilo;

● od 13. do 16. ure praktične vaje (prinesite s seboj škarje za obrezovanje in nož za oplemenitenje!)

Kraj: gostilna Ogris - »Pri Miklavžu« v Bilčovsu. Pri tečaju bo navzoča zadruga z raznimi produkti in pripomočki za obrezovanje, oplemenitenje in negovanje sadnega drevja.

Referent: Josef Quendler

Soprireditelj: Carnica Region Rosental
Prispevek 200 šil. (inkl. kosilo)

KLUB NAVTIK KOROTAN

organizira tečaj in izpit za »voditelja čolna - internationales Küstenpatent«. Interesenti naj se prijavijo pri prof. Lojzetu Dolinarju, tel. 0664 / 13 14 910.

PRAZNUJEJO

rojstni dan; Hilda Jamer iz Večne vasi - rojstni dan; Valentin in Cita Šumnik iz Črgovič - rojstni dan; Apolonija Žmavcer iz Štebna - rojstni dan; Partin Polanc in Adolf Hütter z Bistrice - rojstni dan; Hilda Opetnik iz Drveše vasi - rojstni dan; Lenca Pirker iz Vidre vasi - osebni praznik; Marica Perdacher iz Holbič - 50. rojstni dan; Mirko Janežič z Rut - rojstni dan; Viktor Marketz iz Kršne vasi -

70. rojstni dan; Anica Kežar iz Šentprimoža - rojstni dan; Tanja Rogaunig z Radiš - 13. rojstni dan; Kornelija, Ludmila in Amalija Ischep - rojstni dan; Tinka Loibnegger z Dvorca pri Hodišah - 40. rojstni dan; Marjan Malle s Kota v Selah - rojstni dan; Renate Kügler iz Tinja - 50. rojstni dan; Evelin Nečemer z Lepene - 33. rojstni dan; župnik Tomaž Holmar z Obirskega - rojstni dan; inž. Tonči Schlapper iz Šentjakoba - rojstni dan; Simona Rovšek iz Holbič - rojstni dan.

DOBER DAN, KOROŠKA**NEDELJA, 20. 4.**

13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 21. 4.

1.55 ORF 2 (Ponovitev)

16.20 TV SLO1 (Ponovitev)

I »Vse je lov: deželna razstava v Borovljah 26. aprila bodo v Borovljah odprli deželno razstavo »Vse je lov ... zgodovina neke kulture«. Obiskovalci bodo lahko koristili tudi zanimive ponudbe krajevnih slovenskih društev. Tako bo pri Cingelcu na Trati mogoč ogled edinstvenih etnoloških, kulturnih in gospodarskih razstav, v bivših prostorih borovelske posojilnice pa bo stalna razstava o kulturnopolitični navzočnosti Slovencev v borovelskem okraju od leta 1848 do danes.

SLOVENSKI VESTNIK

UREDNIŠTVO

Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

USMERJENOST LISTA seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodno-političnem interesu.

UREDNIKI Glavna urednica Sonja Wakounig; uredniki Jože Rovšek, Franc Wakounig, Mirko Štukelj

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

TISK Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

Koroški glasbeniki uspešni na Jesenicah

V PETEK, 11. aprila, so se že triindvajsetič zbrali mladi glasbeniki iz glasbenih šol Gorenjske in iz dveh slovenskih

Mala Angelika Poganitsch, ki je dobila prvo nagrado na deželnem tekmovanju

benih šol Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Tržič, iz glasbene šole »Tomaž Holmar« iz Žabnic v Kanalski dolini in iz slovenske glasbene šole na Koroškem. Glede na nedavno končano 26. tekmovanje mladih glasbenikov Slovenije v Ljubljani – na katerem je koroška violinistka Nina Popotnig iz Celovca dosegla odlično šesto mesto med dvainpetdesetimi v njeni skupini – so del svojega tekmovalnega programa ponovili mladi kitaristi, violinisti in pihalci. Med večinoma zelo dobrimi nastopi pa so se še posebno odlikovali: skupina violončelov pod vodstvom prof. Zdenke Kristl-Marinič, zelo mladi saksofonist Blaž Kemperle iz Tržiča, trio violin iz Škofje Loke – dekleta so ob igranju valčka skoraj plesala – zanimiv trobilni kvintet z Jesenic, ki je

Iz Koroške je prišlo šest mladih glasbenikov, in sicer devetletna Angelika Poganitsch iz Borovelj, ki je na kljunasti flavti uspešno ponovila del svojega tekmovalnega programa z deželnega tekmovanja v Celovcu – dan poprej ji je namestnik deželnega vladarja dr. Michael Ausserwinkler v Celovcu izročil diplomu za 1. nagrado na tem tekmovanju. Na klavirju jo je uspešno spremljal Aleksander Kassl iz Podgorij. Zelo prepričljiv je bil tudi trio trobent, Gregor Remic, Štefan Pečnik in Franci Ogris, ki je zelo izenačeno z lepim tonom odigral Romano J. Haydna in Fanfare E. H. Meyerja. Koroški nastop je zaključil mladi pianist Matej Wakounig iz Borovelj, ki je samozavestno odigral Toccato D. Kabalevskega. Ob zaključku je ravnateljica glasbene

Matej Wakounig je zaigral Toccato

Odlični trio trobent z Radiš

zamejskih glasbenih šol v Italiji in Avstriji. Srečanje je vsako leto v drugem kraju Gorenjske in je najstarejše tovrstno srečanje glasbenih šol v slovenskem kulturnem prostoru.

Na koncertu je nastopilo preko šestdeset glasbenikov iz glas-

navdušil z izvedbo moderne ameriške »Amazing grace«, ter violinistka Maša Senčar iz Radovljice. Zelo uspešen in kvaliteten koncert je zaključil godalni orkester glasbene šole Jesenice z izvedbo Schubertove Vojaške koračnice.

šole Jesenice Marija Mesarič v imenu šole, ki letos praznuje 50. obletnico svojega delovanja, poklonila vsem ravnateljem sodelujočih glasbenih šol posebna priznanja za sodelovanje.

Lovro Sodja

V 74. LETU starosti je 10.

Slovo od Pavla Sime

aprila v celovški bolnišnici po težki bolezni umrl Pavel Sima, p.d. Leben iz Pulprač pri Šentilju. Z njim smo izgubili dokončno osebnost, ki sta jo odlikovala zdrava kmečka bistrost in ustaljena samozavest, oboje pridobljeno v bogatih življenjskih izkušnjah. Bil je notranje izravnani, človeško topel in odprt in vedno veselo razpoložen. Ni bil človek, ki bi se zapiral vase, katerega bi srečal potrtega in žalostnega, ampak se je z vsem svojim elanom pozitivno opredeljeval do življenja in vsega, kar je bilo treba storiti v svojem življenju. Prevssem je ljubil domačo zemljo in jo tudi vestno obdeloval. Domačini in širša okolica ga poznajo kot dobrega, vestnega in marljivega kmetovalca in kot soseda, ki je s svojim delom in znanjem vedno rad priskočil na pomoč.

Njegov lik pa odlikuje tudi raznovrstna dejavnost v prid ohranitve slovenskega jezika

in kulture na Koroškem. Pri tem je ohranjal vso idejno širino ter dostojanstveno združeval naloge, ki jih je opravljal kot dolgoletni odbornik Zveze slovenskih organizacij in prav tako kot član farnega sveta v Šentilju. Njegova širokogrudnost in odprtost sta ga spremljali tudi kot vnetega pevca bodisi pri prosvetnem Kernjakovem zboru »Mojcej« bodisi pri cerkvenem pevskeem zboru.

Svoje moči je Pavel Sima v glavnem uspešno in zgledno vlagal v delo v domačem kra-

ju. Zato je bil med domačim prebivalstvom močno zasidran in priljubljen. To je na njegovi zadnji poti na šentiljskem pokopališču na nedeljskem pogrebu poudaril tudi njegov dober znanec in kolega Miha Einspieler, kateri se mu je za opravljeno življenjsko delo zahvalil v imenu domačih pevcev in v imenu Zveze slovenskih organizacij.

Pogrebne svečanosti je ob asistenci štirih duhovnikov opravil šentiljski župnik Petričič, od rajnega pa so se poslovile tudi številne ugledne osebnosti, med njimi direktor koroške kmetijske zbornice dr. Ernst Gröblacher, zastopnik Skupnosti južnokoroških kmetov Stefan Domej in Janko Zwitter, predsednik Zveze slovenskih organizacij dr. Marjan Sturm, predsednik Slovenske prosvetne zveze dr. Avgust Brumnik in bilčovška županja Štefi Quantschnig.

Svojcem pokojnega izrekamo naše iskreno sožalje!

ALPINIZEM

Jeglič najboljši v ledu

SALPINISTA. V francoskem smučarskem središču Courcheval od leta 1988 naprej vsako leto prirejajo mednarodna tekmovanja v plezanju v ledu, nekaj let uveljavljene zvrsti plezalne dejavnosti. Na letošnjem tekmovanju, udeležili so se ga plezalci iz Francije, Bolgarije, Rusije, Italije

njem 20 metrov visokem delu omenjenega slapa.

Plezalno tekmovanje v ledu poteka podobno kot pri slalomu in veleslalomu dvakrat. V drugem vzponu nastopijo v obratnem vrstnem redu, tako da imajo vsi tekmovalci približno enake pogoje. V letošnji moški konkurenci je v predtekmovanju nastopilo 16 povabljenih in

izbranih plezalcev, osem najboljših pa se je pomerilo v finalu. Jeglič je bil že v predtekmovanju v prvem in drugem plezanju tako uspešen, da je v plezalskih krogih zvečer krožila šala, da bo Slovincu treba po večerji nasuti kaj takega, kar ga bo naslednji dan vsaj nekoliko ustavilo (iz marčevega Planinskega vestnika).

Junak tega mednarodnega plezanja v ledu Jeglič je letos na teh tekmovanjih nastopil drugič. Lani ga je na tekmovanje poslala Komisija za alpinizem pri Planinski zvezi Slovenije in ker je tam presentil z zmago v hitrostnem in s četrtim mestom – za tremi Fracozi – v težavnostnem plezanju, so ga francoski organizatorji letos na tekmovanje povabili na svoje stroške; kar je bilo zanj vsekakor lepo mednarodno priznanje. No in Jeglič je prišel, videl in zmagal kar v obeh disciplinah. Čestitamo!

Š. L.

Plezanje v ledu je posebna veščina alpinizma

in Slovenije, je bil dvojni zmagovalc vrhunski slovenski alpinist Janez Jeglič, član Alpinističnega odseka Domžale. Najprej je zmagal v težavnostnem plezanju na 35 metrov visokem umetnem slapu, potem pa z veliko prednostjo v hitrostnem plezanju v spod-

znanju, so ga francoski organizatorji letos na tekmovanje povabili na svoje stroške; kar je bilo zanj vsekakor lepo mednarodno priznanje. No in Jeglič je prišel, videl in zmagal kar v obeh disciplinah. Čestitamo!

Ferdinanda Hobla ni več

PRETEKLI četrtek so se sorodniki in prijatelji na rožeškem pokopališču poslovili od daleč naokrog znanega in priljubljenega Ferdinanda Hobla. V sedemdesetem letu mu je odpovedalo srce.

Ferdinandu je zibelka tekla v Podjuni. Rodil se je kot prvi otrok od štirih pri Wassermanu na Selah pri Miklavčevem. Njegovo življenje je bilo razgibano, a polno. V Mariboru je zaključil kmetijsko tehniško šolo, na praksi se je izpopolnjeval v Švici in bil potem kot strokovnjak tesen sodelavec Blaža Singerja na koroški kmetijski zbornici. Skrbel je predvsem za tedanje semensko zadruge. V tistem času je predaval tudi v tedanji kmetijski šoli v Podravljah. V šestdesetih letih je delal tudi v upravi Slovenskega vestnika. Ko v slovenskih organizacijah ni več dobil ustreznih služb, kar ga je zelo bolelo, se je moral zaposli-

ti pri elektriški družbi Kelag in je zadnjih 25 službenih let delal v Magdalenu pri Belajaku.

Ferdinand Hobel je v svojih mladostnih rožanskih letih v Dulah pri Rožeku spoznal Majerjevo Anico in z njo stopil v življenjsko zvezo. Ob koncu februarja sta praznovala štirideset let poroke. Zgradila sta si svoj dom v Rožeku in vzgojila tri sinove.

Ferdinanda pa smo poznali tudi kot zavednega narodnega in kulturnega delavca. Že v svojih mladeniških letih se je udeleževal pri Slovenskem prosvetnem društvu »Trta« v Žitari vasi in bil dejaven predvsem na gledališkem področju. Po naselitvi v Rožeku pa je bil skupaj s svojo Anico aktiven član Slovenskega prosvetnega društva »Peter Markovič«.

Družina bo očeta in moža pogrešala, izražamo ji naše iskreno sožalje, Ferdinanda pa bomo pogrešali tudi mi vsi.

Moštvo ZG za Slovence. Z leve stoje: D. Rozman, J. Jeraj, M. Prušnik, A. Valentinič, prof. A. Malle; z leve kleče: B. Vavti, M. Toth, St. Gomez, B. Preisig, M. Smolej.

Košarkarji ZG koroški prvaki!

Pretekli četrtek so igralci nižje stopnje ZG za Slovence dokazali, da sodijo tudi v šolskem prvenstvu med najboljše. Dosegli so prvo mesto v končnici in s tem naslov koroškega prvaka. Šolska pravila pa se malce razlikujejo od klubskih. Za nižjo stopnjo so smeli igrati dijaki, rojeni do 1. 8. 1982. Igrali so v štirih četrtinah po pet minut. Vsak igralec sme igrati v prvih treh četrtinah samo dvakrat, tako da so morali tudi najboljši vsaj eno četrtino počivati. Za uvrstitev v finale so košarkaši prepričljivo premagali šolo iz Beljaka (St. Martin) s 47:26.

V finalu pa je fante čakalo moštvo celovške gimnazije Lerchenfeld, ki je tri leta zaporedoma osvojila naslov koroškega prvaka. Toda igralci so se odločili, da jih bodo premagali. V prvi četrtini je za vodstvo poskrbel Marko Prušnik. V drugi četrtini pa je zablestel Klemen Karisch, ki je pri podelitvi nagrad prejel pokal za najboljšega strelca dneva. Končen izid tekme je bil 39:21 za slovensko gimnazijo. Moštvo bo od 4. do 7. maja zastopalo Koroško na avstrijskem prvenstvu v Salzburgu.

KOŠ v finalu!

KOŠ - Radenthein (75:46)

Medtem ko se bodo nižješolci pripravljali za naslov avstrijskega prvaka, se bodo juniorji borili za naslov koroškega prvaka proti Daewoo Celovec v klubskem prvenstvu. Pretekli petek je KOŠ slavil prepričljivo zmago proti WSG Radenthein in se s tem izidom uvrstili v finale.

Nejc Jager

Mladinski dom tretji!

Po zmagi v gorenjski regiji so se košarkaši Mladinskega doma udeležili medregijskega tekmovanja dijaških domov v Postojni in osvojili tretje mesto. Tekmo, ki je bila zelo zanimiva, so dobili domačini, končala se je: DD Postojna - MD Celovec 46:42. V tekmi za tretje mesto pa so dijaki iz Celovca prepričljivo premagali Novo Gorico s 43:31. Zmagal je DD Postojna pred policijsko šolo Tacen.

P. S.

Igralci KOŠa so bili v super formi

NOGOMET

SAK doma poražen, naraščaj veliko obeta!

SAK: Brezovnik, Wuntschek, A. Sadjak, Sienčnik, M. Sadjak, Grujić, Škerjanec (55. R. Oraže), Eberhard (55. Kesselbacher), Kriwitz, Nachbar, Omerović (65. Možina). Celovški stadion, 350 gledalcev, sodnik Reinwald.

Na nedeljski tekmi proti VSV je v ekipi SAK manjkalo kar pet standardnih igralcev: Preschern, Zankl, S. Sadjak, Hober in Šmid. Od vsega začetka je bilo razumljivo, da bodo mladi in neizkušeni igralci težko igrali proti izredno močnemu VSV. Tekma je bila do 40. minute prvega polčasa dokaj izenačena, napeta in hitra. Neumne napake pri oddajanju žoge, in teh je bilo kar precej, pa so se hudo maščevale. Po napaki Škerjanca so Beljačani v 40. minuti s hitrim protinapadom povedli z 1:0. Samo nekaj minut prej pa je Omerović zapravil priložnost s pet-metrške črte. V drugi polovici igre so se Sakovci zelo trudili, žal pa proti tehnično in telesno boljšim gostom ni-

so našli pravega recepta in v 50. minuti je po napaki obrambe nevarni in hitri Pernigg dosegel odločilni drugi gol za VSV. Tokrat sta razočarala legionarja Omerović in Škerjanec, obramba z A. Sadjakom je delala napake, najbolj so se še prizadevali Grujić, Kriwitz, Eberhard, Nachbar in M. Sadjak. Po menjavi v 55. oz. v 65. minuti pa je igra SAK povsem razpadla. Selektor Pušnik je pokazal pripravljenost v moštvo vključiti mlajše, sicer še neizkušene igralce - Kesselbacherja, Možino, Ora-

žeta in Sienčnika. To so mladi talenti, ki jih bo treba polagoma vključiti in upoštevati.

Trener VSV Reinhard Talian je bil s svojim moštvom zelo zadovoljen, saj je bila to tretja zmaga en suite.

Selektor SAK Pušnik pa po tekmi ni mogel prikriti razočaranja: «Manjkalo nam je je pet standardnih igralcev. Razočarala sta me legionarja, mladi pa žal še niso mogli nadomestiti standardnih. Nekateri bodo morali dokazati, da si zaslužijo dres SAK, sicer jih bom zamenjal z mladimi».

WAC je prepričljivo premagal Esternberg s 3:1, prav tako je zadnji Pliberk slavil zmago proti Pöllau (3:1), Austria Celovec pa je na tujem tesno premagala Trg z 1:0. Vodeči Wels je premagal Voitsberg z 2:1.

M. Š.

VSV je igral zelo trdo

1. Wels	16	12	3	1	34:11	39
2. WAC	16	10	3	3	40:13	33
3. Leibnitz	16	9	5	2	23:13	32
4. VSV	16	8	3	5	21:19	27
5. Voitsberg	16	7	4	5	25:15	25
6. Gratkorn	16	7	4	5	19:19	25
7. Austria	16	6	5	5	18:16	23
8. SAK	16	6	3	7	16:21	21
9. St. Florian	16	4	5	7	10:20	17
10. Pöllau	16	3	6	7	21:27	15
11. Esternberg	16	4	3	9	18:24	15
12. Rohrbach	16	3	5	8	16:27	14
13. Trg	16	2	5	9	10:27	11
14. Pliberk	16	2	4	10	14:33	10

KOROŠKO ŠAHOVSKO PRVENSTVO

SŠZ/Carimpex I na 1. mestu!

Zmaga 5:3 proti Bekštanju - Odločitev, kdo bo jeseni igral v podligi, bo padla v zadnjem kolu 26. aprila - Prvi poraz SŠK »Obir« I

Šahisti SŠZ/Carimpex I so v 4. kolu play off-tekmovanja storili velik korak k napredovanju v koroško podligo. V dvoboju z drugo ekipo Bekštanja so preteklo soboto v gosteh slavili zmago 5:3 in z 18,5 točke prevzeli vodstvo na lestvici. Na drugem mestu sledi s samo pol točke zaostanka BSG Bad Bleiberg, Bekštanj kot tretji zaostaja za točko, Šentvid kot četrti pa za 1,5 točke.

Odločitev, kateri dve ekipi bosta prihodnje jesen igrali v drugi najvišji koroški šahovski ligi, bo torej izredno tesna, padla pa bo v zadnjem kolu 26. aprila, ko bo na sporedu (skupno) kolo v Feffernitzu. SŠZ/Carimpex I igra proti ekipi prijateljev šaha iz Beljaka (Schachfreunde Villach), BSG Bad Bleiberg proti Feffernitzu,

Bekštanj pa proti Šentvidu.

Izidi srečanja ASKÖ Bekštanj II - SŠZ/Carimpex I: Albert Legat - Silvo Kovač 0:1, Josef Gallob ml. - Boris Mitrovič 0:1, Marko Gallob - mag. Gorazd Živkovič remi, Boris Gallob - dr. Jozi Amrusch remi, Harald Juritsch - Dunja Lukan 0:1, Alojz Gallob - mag. Franci Rulitz remi, Martin Kahlig - Ivan Lukan 1:0.

V 1. razredu vzhod pa so šahisti SŠK Obir iz Železne Kaple doživeli prvi poraz v tekočem play-off-tekmovanju.

Kljub zmagi na prvi deski - Dušan Jokovič je premagal avstrijskega Fide-mojstra Guida Kaspretta (Elo 2300)! - so Kapelčani izgubili dvoboj z Grabštanjem s 3,5 : 4,5. SŠK »Obir« I je s 26,5 točke še vedno drugi na lestvici, za obstanek v 1. razredu pa bo v zadnjem kolu nujno potrebna zmaga. Poleg Jokoviča so tokrat točkovali še ravnatelj Hanschou (1) ter Moser, J. Wolte in Karner (vsi remi). Izgubili pa so: brata Hans-Christian in Harald Wolte in Mirsad Besič.

I. L.

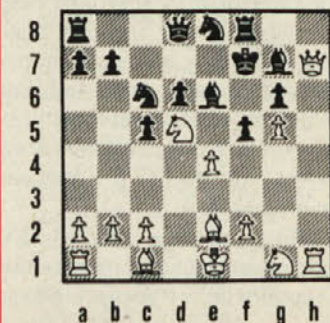
ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 72

Silvo Kovač

Liu Wen Che - Donner / Buenos Aires '78

Beli, ki je ostal brez rokade, se je odločil za napad na črnega kralja, trenutno varno zaščitenega za obrambno vrsto črnih figur. Tudi beli dami je črni zaprl dostop in že grozi z napa-

dom po h liniji. Beli, ki je na potezi, z malce nenavadnim manevrom oslabi položaj črnega kralja in v napadu zmagaja. Poiščite to šibko točko črne pozicije!

Rešitev štev. 71

Beli je takoj spoznal, da nadaljevanje 1.h6? f4! 2.h7 f5! vodi v poraz, zato je iz arhiva potegnil potezo 1.Lf4!!, ki je črnemu onemogočila aktiviranje črnega lovca na poševnici a1-h8. Po diriganju črnega kralja 1...Kf4: 2.h6! beli kmet nazadnje napreduje in črni se je vdal!

KOŠ - FINALNE TEKME

- PRVA BO v četrtek, 17. 4., ob 18. uri v Mladinskem domu.
 - DRUGA BO v ponedeljek, 21. 4., ob 19. uri v športni dvorani Šentpeter.
- Vabljeni!*